

ZAPISNIK

Sa 29. sjednice Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport Skupštine Crne Gore 26. saziva, koja je održana 15. februara 2019. godine

Sjednica je počela u 10:00 časova.

Predsjedavao je mr Radule Novović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi Odbora: mr Branka Tanasijević, mr Aleksandra Vuković, Bogdan Fatić, Andrija Popović i mr Ervin Ibrahimović.

Pored članova/ica Odbora, sjednici su, po pozivu, prisustvovali dr Sanja Damjanović, ministarka nauke u Vladi Crne Gore i Smiljana Prelević, sekretarka Ministarstva nauke.

Sjednicu su pratili predstavnici medija.

Predsjednik Odbora mr Radule Novović je konstatovao da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje i otvorio 29. sjednicu Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport.

Za sjednicu je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED:

KONTROLNO SASLUŠANJE ministarke nauke dr Sanje Damjanović, na temu: „Ulaganja u nauku u Crnoj Gori: realizovano – planirano“

Predsjednik Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport Radule Novović, u uvodnom obraćanju, podsjetio je da je na inicijativu Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport, na 28. sjednici, koja je održana 6. februara 2019. godine, donesena Odluka o Kontrolnom saslušanju ministarke nauke dr Sanje Damjanović, na temu: „Ulaganja u nauku u Crnoj Gori: realizovano – planirano“, u skladu sa članom 75 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore. Odluka je donesena u cilju pribavljanja konkretnih informacija o sredstvima utrošenim za projekte u oblasti nauke u Crnoj Gori. Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport, kao nadležni odbor, pozvao je na sjednicu odgovornog predstavnika resora u čijoj je nadležnosti predmetna oblast, kako bi se izjasnio o pomenutim pitanjima.

Predsjednik Odbora Radule Novović je, obrazlažući navedenu inicijativu, naveo da je uvidom u Zakon o Budžetu Crne Gore za 2019. godinu, konstatovano da su za potrošačku jedinicu Ministarstvo nauke, predviđena budžetska sredstva u iznosu od 5.082.306,21 €, što predstavlja povećanje od oko 10 % u odnosu na prethodnu, 2018. godinu. Takođe, sredstva opredijeljena za pomenuti resor, za 2018. godinu, iznosila su 4.605.016,60 €, što je predstavljalo povećanje od, ukupno, 63 % u odnosu na prethodnu, 2017. godinu. Sredstva za 2017. godinu iznosila su 2.819.916,60 €. U vezi sa navedenim, istakao je da se značajan iznos sredstava iz budžeta Crne Gore izdvaja za ovu potrošačku jedinicu i, iz godine u godinu, povećava. Takođe, podsjetio je da su, na sjednicama Odbora na kojima je razmatran Predlog zakona o budžetu Crne Gore, za tri pomenute godine, detaljno obrazlagane tri strateške politike Ministarstva nauke, u ostvarivanju

predviđenog budžeta, koje su usmjerene na: podsticanje razvoja naučno-istraživačkog kadra; internacionalizaciju (u smislu priključivanja Crne Gore najvećim evropskim i međunarodnim institucijama u kojima je akumulirano veliko znanje i tehnologija) i povezivanje privrede i nauke. Na kraju, istakao je da je, s obzirom na činjenicu da se radi o oblasti koja je prepoznata kao veoma bitna za razvoj društva, Odluka o Kontrolnom saslušanju donesena radi pribavljanja informacija o značajnim ulaganjima u oblasti nauke u Crnoj Gori i benefitima koji su, na taj način, omogućeni istraživačkoj zajednici.

Ministarka nauke dr Sanja Damjanović, u uvodnoj riječi, osvrnula se na značaj ulaganja u nauku i inovacije u Crnoj Gori i navela da su zemlje sa najvećim procentom ulaganja, ujedno i ekonomski najrazvijenije zemlje. Naime, riječ je o kompleksnom sistemu, u kome je nauka prisutna u cijelom društvu, posebno u privatnom sektoru, te da je u cilju postizanja uspješnosti, neophodno da postoji povezanost između akademskog i privatnog sektora. Kada je riječ o procentu ulaganja u nauku i inovacije u odnosu na ukupni BDP, u poređenju sa zemljama u Evropi i svijetu, može se reći da je vrijednost ulaganja u Crnoj Gori pet do šest puta manja i da taj procenat iznosi 0,3% BDP-a. Dakle, u odnosu na statistiku i pomenuta povećanja opredijeljenih sredstava u budžetu, naglasila je da velika razlika, ipak, ne postoji i neće popraviti trenutno stanje u Crnoj Gori, iz razloga što je, u prethodnom periodu, postojao poseban instrument, odnosno kredit Svjetske banke, te da je 12 miliona eura uloženo za *INVO-HERIC* projekat, od kojih sedam miliona, konkretno, za nauku i inovacije. Procenat ulaganja u Srbiji i Hrvatskoj iznosi 1% BDP-a, što predstavlja tri puta veći iznos u odnosu na Crnu Goru. U odnosu na navedeno, istakla je da problem predstavlja i to što kod nas nije postojao kontinuitet, pa mlada osoba, kada se usmjeri da se bavi naukom i inovacijama, nakon završenih doktorskih studija, treba da ima uslove da nastavi da se bavi istraživanjima, što zahtijeva značajna finansijska sredstva, a to im nije bilo obezbijeđeno. Sa druge strane, navela je da problem predstavlja i veliki odliv talenata i startapova, pa se otvara pitanje kako zadržati kvalitetne ljude u čije obrazovanje je država imala značajno ulaganje.

Nadalje, ministarka nauke je kazala da je Crna Gora, učešćem u najznačajnijem EU programu za istraživanje i inovacije „Horizont 2020“, vrijednom oko 75 milijardi eura, ostvarila neto dobitak. Zahvaljujući povećanju budžeta za 2018. godinu, Ministarstvo nauke je započelo izradu strategije zadržavanja mladih ljudi u našoj zemlji, kreirajući atraktivan ambijent za kvalitetna istraživanja. U tom kontekstu, u 2017. godini, započet je novi proces internacionalizacije kroz uključivanje Crne Gore u vodeće evropske naučne institucije. Prvi put je Crna Gora postala članica najveće evropske laboratorije za molekularnu biologiju (EMBL) i pridružila se najvećem CERN-ovom eksperimentu, CMS-u. U vezi sa tim, istakla je da su naši mladi istraživači dobili priliku da rade na navedenim projektima, što predstavlja veliki benefit, odnosno, kroz malu finansijsku kontribuciju omogućeno je korišćenje multimilionskih infrastruktura i visokih tehnologija. Dakle, ako se mladim ljudima omogući da učestvuju u međunarodnim projektima sa vodećim evropskim timovima, a da pri tom najveći dio istraživanja mogu da obavljaju iz Crne Gore, usporiće se odliv talenata, a istovremeno povećati broj istraživačkih pozicija u našim institucijama, kazala je

ministarka. Takođe, po modelu evropskih organizacija, Crna Gora je pokrenula inicijativu osnivanja velike naučne infrastrukture – Međunarodnog naučnog instituta u regionu Jugoistočne Evrope. U daljem izlaganju, ministarka Damjanović je navela da je Ministarstvo nauke u svom programu, na prvom mjestu postavilo izvrsnost, a zatim su uvedene i atraktivne stipendije, kojima su studenti oslobođeni od plaćanja školarine, čime su dodatno stimulisani da ostanu da rade i da se bave istraživanjima u Crnoj Gori. U vezi da navedenim, planiran je nastavak sprovođenja ovih mjera, pa se za naredni, trogodišnji, period očekuje formiranje kritične mase od 50 mladih ljudi, koji će predstavljati značajan potencijal za našu zemlju. Kao važno, istakla je neophodnost povezivanja akademskog i privrednog sektora, putem novog instrumenta koji se odnosio na dodjelu grantova za inovativne projekte Ministarstva nauke. Na ovaj način, opredjeljena su sredstva za sufinansiranje inovativnih projekata, sa ciljem pružanja podrške prenosu inovativnih ideja iz naučnoistraživačkih ustanova na tržište, kroz saradnju sa partnerima iz privrede. Ministarka Damjanović se, takođe, osvrnula na još jedan važan instrument, koji se odnosi na grantove za naučno-istraživačke projekte, čiji će rezultati biti dostupni u narednom periodu. Dakle, cilj koji se želi postići odnosi se povećanje budžeta za nauku, ali i na podsticanje privatnog sektora da krene da ulaže u nauku i inovacije. Vezano za planove za naredni period, osvrnula se na izradu strategije pametne specijalizacije, koja predstavlja inovativan pristup sa ciljem da osnaži rast i otvaranje radnih novih mjesta, omogućavajući svakom regionu razvijanje konkurentnosti. Sa druge strane, da bi razvili inovativni eko sistem, neophodno je uspostaviti povezanost Ministarstva nauke sa ostalim resorima, otkloniti biznis barijere i obezbijediti poreske olakšice, zaključila je ministarka Damjanović.

Predsjednik Odbora Radule Novović je pohvalio angažovanje Ministarstva nauke i naveo da Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport uvažava napore koje ulažu u cilju realizacije navedenih aktivnosti. Kada je riječ, konkretno, o ulaganjima u nauku i inovacije, u izlaganju ministarke je istaknuto da opredijeljena sredstva u Crnoj Gori nijesu na zadovoljavajućem nivou, u poređenju sa zemljama u Evropi. U vezi sa tim, postavio je pitanje na koji način se ulaganje u nauku može uvećati, da li kroz povećanje sredstava u budžetu ili povećanjem ulaganja privatnog, odnosno privrednog sektora. Drugo pitanje odnosilo se na izazove sa kojima se Ministarstvo nauke suočava prilikom povećavanja ulaganja privatnog i privrednog sektora i da li su, prilikom implementacije navedenih modela, imali adekvatan odziv naučne zajednice i privrednih subjekata.

Poslanica Aleksandra Vuković, članica Odbora, osvrnula se na uvodno izlaganje ministarke nauke i kazala da je fokus njenog interesovanja dio koji se odnosi na pametnu specijalizaciju, pa je, u vezi sa tim, postavila pitanje šta konkretno podrazumijeva instrument pametne specijalizacije, odnosno na koji način će se nauka povezati sa privrednim sektorom. Nadalje, kao veoma značajno, istakla je napore Ministarstva da nauku predstavi atraktivnom, u smislu da nauka ne bude oblast kojom mogu da se bave samo odabrani, već da se aktivno radi na njenoj promociji i povećanju mogućnosti da informacije iz ove oblasti budu dostupne svima. Takođe, predložila je da se nauka uvede i u školama, kako su uradile mnoge države u regionu i države članice Evropske unije, u cilju izdvajanja onih učenika i studenata koji su prepoznati kao izuzetni u praktičnom sprovođenju

teorijski usvojenih znanja. Dakle, u ovom dijelu, neophodno je povezati Ministarstvo nauke sa obrazovnim sistemom u Crnoj Gori, pa je predložila formiranje javnog fonda za finansiranje obrazovnog sistema i nauke, u cilju protežiranja određenih politika i osmišljavanja smislenih projekata. Na kraju, pohvalila je napore Ministarstva nauke i aktivnu participaciju u međunarodnim projektima, koji su omogućili mladim ljudima da se bave naukom u našoj zemlji.

Poslanik Andrija Popović, član Odbora, u svom izlaganju, naveo je da je mišljenja da je nauka u Crnoj Gori marginalizovana, iako bi uloga nauke i tehnologije trebalo da bude pitanje koje je od suštinskog značaja za društvenu zajednicu. Nadalje, iskazao je saglasnost da za Ministarstvo nauke treba izdvojiti sredstva, makar, u iznosu od 1% od ukupnog BDP-a, jer smo svi svjesni da u oblasti nauke daleko zaostajemo u odnosu na ostale zemlje. Poslanik Popović je postavio pitanje vezano za saradnju Ministarstva nauke sa Crnogorskom akademijom nauka i umjetnosti, kao i sa Dukljanskom akademijom nauka i umjetnosti. Drugo pitanje se odnosilo na postignute rezultate crnogorskih naučnih institucija, ističući rad Instituta za biologiju mora i Inovaciono preduzetničkog centra Tehnopolis, uz jasno iskazan stav da je neophodno da se pronađe način za afirmaciju naučnog kadra. U ovom dijelu, ulogu medija smatra izuzetno značajnom i poziva ih na promociju afirmisanja naučnog kadra, bez kojeg ne može doći do daljeg napretka u oblasti nauke u Crnoj Gori.

Poslanik Ervin Ibrahimović, član Odbora, je, takođe, pohvalio rad Ministarstva nauke za relativno kratak period. Vezano za rad mladih istraživača u Crnoj Gori, postavio je pitanje koji broj mladih ljudi je napustio našu zemlju i da li Ministarstvo ima strategiju kako da ih vrati da rade kod nas i da stvaraju u svojoj državi. Drugo pitanje odnosilo se na adekvatnu informisanost građana o projektima, kako bi mladi ljudi bili u prilici da se direktno uključe u realizaciju postavljenih izazova, osvrćući se na pozitivan primjer u Hrvatskoj i drugim razvijenijim zemljama.

Poslanica Branka Tanasijević, članica Odbora, u svom izlaganju, istakla je da je oblast nauke jedna od najatraktivnijih tema kojom se bavi ovaj Odbor, iz razloga što živimo u vremenu kada je znanje neophodna pokretačka energija u odnosu na sveukupni razvoj društva. Posebno se osvrnula na istorijski aspekt pojma znanja, ističući da je prvi koncept uspostavljen još u antičkom periodu, gdje se znanje izjednačavalo sa moralom, pa do danas, kada najbrže napreduju države koje imaju velika ulaganja u nauku i istraživanje. Istakla je da se prema visini ulaganja u nauku može rangirati svijet, navodeći Kinu, Japan, Finsku i Dansku, kao visoko pozicionirane zemlje. U vezi sa navedenim, izrazila je zadovoljstvo u odnosu na činjenicu da je naša država prepoznala značaj ulaganja u nauku, ističući da postoji tendencija da će nauka i znanje postati koncept na kojem će se razvijati Crna Gora. U daljem izlaganju, podsjetila je na podatke koji se odnose na uvećanje opredijeljenih sredstava za Ministarstvo nauke u prethodnom periodu i istakla da je neophodno dodatno raditi na promociji nauke, ukazujući na potrebu motivacije mladih ljudi da se oslobode straha i da se naukom počnu baviti u ranom uzrastu.

Poslanica Tanasijević je zatražila pojašnjenje pojma pametne specijalizacije, iz razloga što je, na strateškom nivou, 2018. godinu obilježio proces izrade Strategije pametne specijalizacije, ističući

da se radi o veoma značajnom i kredibilnom projektu. Nadalje, predložila je da se definišu oblasti i prioriteti u koje treba ulagati, a samim tim, neophodno je usmjeriti mlade ljude da se bave, upravo, tim oblastima, vjerujući da će to dovesti do balansa između ponude na tržištu rada i obrazovnih profila, što će imati za cilj smanjenje nezaposlenosti. Takođe, mišljenja je da će pametna specijalizacija pokrenuti Crnu Goru, ne samo u smislu povezivanja biznisa, preduzetništva, privrede i nauke, već, da će se mladi ljudi zainteresovati za oblasti u koje treba da ulažu svoju energiju, kako bi bili prosperitetni i kompetentni na tržištu rada. Oblasti u koje treba usmjeriti pametnu specijalizacije su: obnovljivi izvori energije i energetska efikasnost, održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane, novi materijali, održive tehnologije, održivi i zdravstveni turizam, informacione komunikacione tehnologije itd. Predmet interesovanja poslanice Tanasijević je bio zdravstveni turizam, iz razloga što Crna Gora ima kapacitete za razvoj pametne specijalizacije i u ovoj oblasti. U daljem izlaganju, osvrnula se na projekat uspostavljanja Međunarodnog instituta za održive tehnologije na prostoru jugoistočne Evrope, (SEEIIST) – „Hadronska kancer terapija i istraživanje u oblasti biomedicine pomoću protona i težih jona“. Na kraju, poslanica Tanasijević je istakla da je jedan od ključnih problema sa kojima se Crna Gora suočava odliv talenata koji bi mogli da doprinesu razvoju u oblasti nauke, pa je postavila pitanje šta će Ministarstvo nauke, u narednom periodu, uraditi u cilju zadržavanja talenata. Takođe, ukazala je na činjenicu da u Crnoj Gori postoje talentovani pojedinci koji treba da budu najvažniji resurs naše države, kao i da je potrebno negovati njihove potencijale, vjerujući da ulaganje u nauku, zaista, treba da bude prioritet Crne Gore, jer bez nauke nema ni napretka društva.

Poslanik Bogdan Fatić, član Odbora, je istakao da nauka predstavlja nezaobilaznu oblast u svakom društvu, i da, upravo, istorijski kontinuitet to pokazuje, ukazujući na značaj nauke, kako za ekonomski, tako i za sveukupni razvoj naše države. U svojoj riječi, osvrnuo se na Strategiju inovativne djelatnosti (2016-2020), kojom su utvrđena tri strateška cilja, pri tom, posebno je izdvojio jačanje potencijala za inovacije u privrednom sektoru. Nadalje, podsjetio je na određene stimulatívne mjere Ministarstva, kroz grant šeme za inovativne i naučnoistraživačke projekte, sa ciljem stimulisanja saradnje naučnoistraživačkih ustanova i privrede, pa je, u vezi sa tim, postavio pitanje o zainteresovanosti privrednika za jačanje saradnje sa Ministarstvom nauke. Takođe, postavio je pitanje o broju naučnika uključenih u rad međunarodnih projekata posredstvom Ministarstva nauke, i da li su zadovoljni sa naučnim kapacitetima naše zajednice. Istakao je da je neophodno, konstantno, podržavati saradnju sa crnogorskim naučnicima u dijaspori. Svjesni da veliki broj naših naučnika boravi i radi na prestižnim institucijama i univerzitetima širom svijeta, poslanik Fatić je postavio pitanje u vezi sa postojanjem registra naučnika i kako oni mogu uticati i pomoći da se i dalje, u budućnosti, razvija naučna misao u Crnoj Gori. U vezi sa navedenim, zaključio je da nauka prevazilazi granice svake države i da mi, kao odgovorno društvo, moramo doprinijeti jačanju i afirmaciji rada Ministarstva nauke, za dobrobit svih građana Crne Gore.

Ministarka nauke dr Sanja Damjanović je, u vezi sa ulaganjem u nauku u Crnoj Gori, odgovorila da sredstva iznose 0,3 do 0,4 BDP, pa jedan od najvećih izazova predstavlja način da se omogući dodatnih 2/3 ulaganja, tj. da se motivišu privredni i privatni sektor da ulažu u nauku i

istraživanje. Navela je da će se implementacijom Strategije pametne specijalizacije ostvariti važan iskorak, iz razloga što to nije isključivo nacionalna strategija. Po uzoru na zemlje Evropske unije, naglasila je da je potrebno da naša država definiše oblasti, tj. potencijale, u kojima možemo biti konkurentni, a potom slijedi saradnja sa ostalim zemljama u regionu i Evropi, koje imaju slične strateške prioritete. Istakla je da će na ovaj način zemlje realizovati tkz. platforme, odnosno zajednička tržišta, kao i da će navedena Strategija biti podsticaj za razvoj postojeće platforme. U vezi sa navedenim, podsjetila na tri platforme koje se podudaraju sa našim strateškim oblastima, a to su: obnovljivi izvori energije, energetska efikasnost i održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane, ističući da, za Crnu Goru, implementacija ove strategije predstavlja veliki izazov. Ministarka Damjanović se, u daljem izlaganju, osvrnula na uspostavljanje Naučno-tehnološkog parka u Podgorici, kao važnu kariku u procesu implementacije Strategije pametne specijalizacije. Podsjetila je da je u januaru 2019. godine zaključen Ugovor o osnivanju „Naučno-tehnološkog parka Crne Gore“ i da je time formalno uspostavljena nova institucija, kao centralna u naučno-inovacionom ekosistemu u našoj zemlji, nakon što je krajem prošle godine ugovor prihvatio i Upravni odbor Univerziteta Crne Gore. Naučno-tehnološki park predstavlja fizičku infrastrukturu – kapitalni objekat površine oko 13.000 metara kvadratnih u okviru univerzitetskog kampusa, ali još važnije, infrastrukturu koja će uspostaviti nove veze između privrednih subjekata i univerziteta. Istakla je da je Ministarstvo nauke imalo za cilj da podstakne dinamiku u tranziciji naše privrede ka privredi baziranoj na znanju, a Naučno-tehnološki park će biti mjesto saradnje, zajedničkih projekata, edukacije, razmjene ideja, poslovnih povezivanja, na način koji već postoji u Crnoj Gori, ali nije dominantan, niti dovoljno vidljiv. U odnosu na navedeno, namjera Ministarstva nauke je bila da NTP bude mjesto na kojem će se inovativni preduzetnici sretati sa naučnicima i studentima, budućim preduzetnicima i investitorima, gdje će se realizovati perspektivni poslovni projekti. Takođe, naglasila je da će NTP, kao mjesto čiji je kapacitet predviđen za oko 50 preduzeća, biti umrežen i sa drugim aktivnostima Ministarstva nauke, kao što su centri izvrsnosti, Strategija pametne specijalizacije i Program podsticanja inovativnih startapova. Izrazila je uvjerenje da će Ministarstvo, putem kapitalnog budžeta ili fondova, omogućiti sredstva za realizaciju ovog projekta, u iznosu od 8,4 miliona eura, čiji se završetak izgradnje očekuje do kraja 2020. godine. Upoznala je članove Odbora i sa ključnim nedostatkom, a to je nepostojanje kancelarije za transfer tehnologije.

Kada je riječ o pojmu pametne specijalizacije, ministarka Damjanović je odgovorila da je riječ o novom metodu trasiranja ekonomskog razvoja, baziranog na domaćem znanju i potencijalima i osvrnula se na primjer industrijskog otpada, koji predstavlja tehnološku sirovinu, i da su, upravo, novi materijali jedan od strateških prioriteta u koje treba ulagati. Podsjetila je da se po prvi put u Crnoj Gori realizuje upotreba solarne energije i navela da su uslovi i parametri bolji nego na Bliskom istoku. Istakla je da je cilj da se iskoriste svi potencijali koje naša država posjeduje, kao što je energija Sunca i podsjetila je na jedan od značajnih i unikatnih projekata Ministarstva, koji podrazumijeva monitoring životne sredine na osnovu rada srca školjki. Saglasna je da je neophodno da ovakvi projekti, kao i ostale aktivnosti Ministarstva, budu više promovisane u medijima, kako se nauka ne bi doživljavala kao nešto apstraktno.

Ministarka Damjanović je navela da CANU ima svoj budžet za realizaciju projekata iz oblasti nauke, a u okviru Berlinskog procesa (Diplomatska inicijativa povezana sa budućim proširenjem EU), svake godine se održava samit, kao i naučna konferencija, na kojoj učestvuje akademski sektor, rektori univerziteta i predstavnici akademija, i na taj način se daje podsticaj Ministarstvu u promovisanju aktivnosti iz oblasti nauke. Takođe, podsjetila je na konkurs za naučno istraživačke djelatnosti, za koji je Ministarstvo nauke izdvojilo 100.000 eura po grantu, ali su tražili i sufinansiranje, pa su pozvali CANU da pomogne, kako znanjem, tako i putem budžeta. Ipak, mišljenja je da je postojeću saradnju sa CANU neophodno ojačati, te da je studentima potrebno omogućiti projektni i praktični pristup svim temama, ukazujući na primjer Mađarske akademije nauka u Budimpešti, gdje su studenti, već od druge godine studija, uključeni u razne projekte, ističući da ovakav pristup, upravo, nedostaje studentima u Crnoj Gori. U vezi sa tim, izrazila je uvjerenje da iskustvo CANU-a može zaista pomoći u aktiviranju mladih na EU projektima. Ministarka Damjanović je, takođe, podsjetila da je Ministarstvo, u saradnji sa Privrednom komorom Crne Gore, 2017. godine organizovalo „Regionalnu konferenciju o ekonomiji – Montenegro 2017“, za šta su izdvojena sredstva u iznosu od 70.000 eura, sa ciljem učestvovanja dijaspore na pomenutom događaju. Takođe je navela da se 35 članova naše dijaspore, odazvalo pozivu da prisustvuje ovoj konferenciji, ističući da je, po procjeni Ministarstva, oko 250 ljudi, napustilo Crnu Goru. U izradi je baza sa podacima o našoj naučnoj dijaspori, a na naučnoj mreži je registrovano oko 70 članova, koji su veoma važni evaluatori u projektima Ministarstva. Podsjetila je da predstoji saradnja sa CANU-om, u cilju organizovanja zajedničke konferencije, na kojoj će biti pozvana naša naučna dijaspora. Kada je u pitanju zdravstveni turizam, ukazala je da Institut „Simo Milošević“ ima izuzetan tim, koji se bavi naučnim aspektima.

Što se tiče sprečavanja odliva talenata, podsjetila je da je Evropa kroz infrastrukturne projekte, bazirane na najsavremenijim tehnologijama, ne samo povratila ljude, nego je i postala magnet za svjetske naučnike. U daljem izlaganju, osvrnula se na Međunarodni institut za održive tehnologije, za koji vjeruje da treba da bude regionalni centar izvrsnosti, sa krupnom istraživačkom infrastrukturu baziranom na najsavremenijim tehnologijama, a koji će okupiti najbolje mlade naučnike i istraživače, kao i iskusnije naučnike u regionu Jugoistočne Evrope. Misija Instituta, čija je okosnica velika međunarodno konkurentna infrastruktura, predstavlja unapređenje naučne i tehnološke saradnje u regionu Jugoistočne Evrope i suočavanje sa zajedničkim izazovima u oblastima ekonomskog rasta i društvene kohezije, istakla je ministarka Damjanović. U vezi sa tim, neposredna korist od ovih aktivnosti biće upravo smanjenje odliva talenata. Takođe, naglasila je da će se tokom izgradnje Instituta otvoriti brojne mogućnosti tehnološkog transfera ka zemljama Regiona, što će koristiti lokalnoj privredi.

Takođe, ministarka Damjanović je istakla da su za veoma kratko vrijeme ostvareni značajni rezultati, kako na političkom tako i naučnom nivou. Na političkom nivou, Deklaracija o namjeri za uspostavljanje Međunarodnog naučnog instituta na prostoru Jugoistočne Evrope potpisana je od strane osam zemalja Regiona. U naučnom smislu, izrađen je dokument, koji je predstavljen na Forumu u Trstu, koji su organizovali međunarodni institut ICTP i Ministarstvo nauke Crne Gore.

Na ovom forumu učestvovalo je preko sto ljudi, među kojima su bili i predstavnici Evropske komisije, UNESCO-a, CERN-a i Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA). Nadalje, odgovorila je da su međunarodni projekti najveća moć digitalizacije, dok je cilj Ministarstva nauke da bude na mapi evropskih infrastrukturnih projekata, do kraja 2021. godine. Ministarka Damjanović je upoznala članove Odbora sa novim programom, odnosno uvođenjem pozicije „gostujući profesori“, ističući da je ovo veoma važno za reputaciju našeg univerziteta. Podsjetila je da je Konkursom za doktorska istraživanja dodijeljeno 19 stipendija u iznosu od 750.000 eura, dok u CERN-u postoji naš tim od sedam ljudi, koji su se pokazali izuzetnim. Takođe je naglasila da je Crna Gora postala punopravna članica Evropske organizacije za molekularnu biologiju – EMBO i pristupila Evropskoj laboratoriji za molekularnu biologiju – EMBL. Zakone o ratifikaciji sporazuma o osnivanju EMBO i EMBL, Skupština Crne Gore je donijela 27. aprila 2018. godine. Prvi značajan korak je studijska posjeta EMBL, koja će biti omogućena studentima završne (specijalističke) godine studija, kao i trenutnim i budućim studentima master i doktorskih studija: bioloških, medicinskih i biotehničkih nauka, po osnovu posebnog poziva, ističući da je oko 30 ljudi zainteresovano za saradnju. Na kraju, istakla je da je Crna Gora, u septembru 2018. godine, ostvarila važan korak u jačanju međunarodne dimenzije istraživanja u oblasti društvenih nauka, aplicirajući za status zemlje gosta u pan-evropskoj infrastrukturi „Evropsko društveno istraživanje Konzorcijuma evropskih istraživačkih infrastruktura (ESS-ERIC)“.

Poslanica Branka Tanasijević se osvrnula na metodologiju i uputstava za izradu projekata, pa je postavila dodatno pitanje da li postoji mogućnost da se mladima, u tom dijelu, pomogne, iz razloga što se može desiti da imaju dobru ideju, ali da, metodološki, projekat nije ispravno struktuiran.

Ministarka Damjanović je odgovorila da u Crnoj Gori ne postoji nacionalna kancelarija za pisanje projekata, tako da je upravo to jedan od ciljeva koje treba skorije realizovati.

Predsjednik Odbora Radule Novović je zahvalio ministarki Damjanović na iscrpnim informacijama i kvalitetnim odgovorima i zaključio da je pružen značajan doprinos u cilju promocije i afirmacije naučnog rada Ministarstva nauke. Takođe, naglasio je da Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport može biti spona između stručne javnosti i institucija koje se bave naukom. Najavio je da će Odbor, u narednom periodu, dostaviti Skupštini Crne Gore izvještaj o Kontrolnom saslušanju, koji će sadržati suštinu izlaganja. Na kraju, predsjednik Odbora je zahvalio prisutnima na prisustvu i učešću u raspravi i zaključio 29. sjednicu.

***

Sjednica je završena u 11:40 časova.

Sastavni dio zapisnika čini audio zapis sa sjednice.

Broj: 00-63-11/19-

SEKRETARKA ODBORA

Svjetlana Aligrudić, s.r.

PREDSJEDNIK ODBORA

Radule Novović, s.r.